

dreptul muncii - modificări legislative publicate în noiembrie 2020

Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 15/2020 privind soluționarea recursului în interesul legii ce formează obiectul Dosarului nr. 1.048/1/2020 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1021 din data de 03 noiembrie 2020, fiind aplicabilă începând cu aceeași dată.

Înalta Curte de Casație și Justiție a fost investită prin sesizarea formulată de Colegiul de conducere al Curții de Apel Suceava cu soluționarea recursului în interesul legii ce vizează următoarea problemă de drept: "*Acțiunea promovată de angajator în contradictoriu cu salariatul pentru restituirea sumelor achitate de primul celui de-al doilea, de bunăvoie, în baza unei hotărâri judecătorești executorii, de primă instanță, care ulterior este desființată în calea de atac, îmbracă natura juridică a unui conflict de muncă, a cărui soluționare se circumscrie prevederilor art. 256 alin. (1) din Legea nr. 53/2003 privind Codul muncii, atrăgând, din punct de vedere funcțional și procesual, competența materială de soluționare în primă instanță în favoarea tribunalului - Secția specializată în litigii de muncă și asigurări sociale, ori are natura juridică a unei cereri de întoarcere a executării, a cărei soluționare se circumscrie prevederilor art. 724 alin. (3) din Codul de procedură civilă, atrăgând competența materială de soluționare în primă instanță în favoarea instanței de executare, respectiv a judecătoriei.*"

Înalta Curte a reținut că, din interpretarea coroborată a textelor de lege din materia executării silite rezultă că normele de procedură civilă nu reglementează posibilitatea de a solicita, pe cale principală, întoarcerea executării, atunci când a fost desființat titlul în baza căruia plata s-a realizat de bunăvoie de către debitor, dacă executarea silită nu a fost demarată, fiind incidentă instituția plății nedatorate, ce implică promovarea unui proces distinct pentru restabilirea situației anterioare. Prin urmare, prevederile art. 256 din Codul muncii constituie temeiul legal aplicabil pentru restituirea prestațiilor de către salariații care au încasat de la angajator, anterior începerii unei proceduri de executare silită, drepturi salariale în baza unor hotărâri judecătorești de primă instanță, desființate în căile de atac.

Pentru aceste motive, recursul în interesul legii a fost admis, Înalta Curte stabilind că acțiunea promovată de angajator în contradictoriu cu salariatul pentru restituirea sumelor achitate de primul celui de-al doilea, de bunăvoie, înainte de începerea executării silite, în baza unei hotărâri judecătorești executorii, de primă instanță, care ulterior este desființată în calea de atac, îmbracă natura juridică a unui conflict de muncă, a cărui soluționare se circumscrie prevederilor art. 256 alin. (1) din Codul muncii, atrăgând competența materială de soluționare în primă instanță în favoarea tribunalului - Secția specializată în litigii de muncă și asigurări sociale, conform art. 208 și art. 210 din Legea dialogului social nr. 62/2011.

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 192/2020 pentru modificarea și completarea Legii nr. 55/2020 privind unele măsuri pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19, precum și pentru modificarea lit. a) a art. 7 din Legea nr. 81/2018 privind reglementarea activității de telemuncă a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1042 din data de 06 noiembrie 2020, intrând în vigoare la aceeași dată.

În ceea ce privește Legea nr. 155/2020 privind unele măsuri pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19, noua Ordonanță a adus următoarele modificări:

- a fost instituită obligativitatea purtării măștii de protecție în spațiile publice (deci, indiferent dacă sunt închise sau deschise; vechea reglementare prevedea această obligație doar în spațiile publice închise), fiind menținută această obligație de a purta masca de protecție în spațiile comerciale, mijloacele de transport în comun și la locul de muncă;
- posibilitatea pe care o aveau angajatorii pe durata stării de alertă de a dispune, cu acordul salariatului, desfășurarea activității în regim de telemuncă sau muncă la domiciliu, modificarea locului de muncă ori a atribuțiilor acestuia a fost transformată într-o prerogativă unilaterală a angajatorului; potrivit noilor modificări, pe durata stării de alertă, angajatorii dispun munca la domiciliu sau în regim de telemuncă, acolo unde specificul activității permite, cu respectarea prevederilor Legii nr. 53/2003 - Codul muncii și ale Legii nr. 81/2018 privind reglementarea activității de telemuncă (deci, fără a fi necesar acordul salariatului în acest sens);
- posibilitatea angajatorilor de a stabili programe individualizate de muncă pe durata stării de alertă a fost transformată într-o obligație; astfel, se prevede că, pe durata stării de alertă, prin derogare de la prevederile art. 118 alin. (1) din Codul muncii, angajatorii din sistemul privat, autoritățile și instituțiile publice centrale și locale, indiferent de modul de finanțare și subordonare, precum și regiile autonome, societățile naționale, companiile naționale și societățile la care capitalul social este deținut integral sau majoritar de stat ori de o unitate administrativ-teritorială, cu un număr mai mare de 50 de salariați, organizează programul de lucru astfel încât personalul să fie împărțit în grupe care să înceapă, respectiv să termine activitatea la o diferență de cel puțin o oră;
- s-a stabilit că, în perioada noiembrie 2020-31 decembrie 2020, se pot dispune suspendarea activităților care impun prezența fizică a antepreșcolarilor, preșcolarilor și elevilor în unitățile de învățământ și continuarea activităților didactice în sistem on-line.

Referitor la Legea nr. 81/2018 privind reglementarea activității de telemuncă, noua modificare vizează introducerea posibilității ca părțile să convină printr-un acord scris ca mijloacele aferente tehnologiei informației și comunicațiilor și/sau echipamentele de muncă necesare prestării telemuncii să fie cele proprii ale telesalariatului, cu specificarea condițiilor de utilizare. În vechea reglementare se prevedea că angajatorul are obligația de a asigura aceste mijloace și/sau echipamentele de muncă, cu excepția cazului în care părțile conveneau altfel.

Ordinul ministrului muncii și protecției sociale nr. 1600/2020 privind modificarea Anexei nr. 1 la Ordinul ministrului muncii și protecției sociale nr. 741/2020 pentru aprobarea modelului documentelor prevăzute la art. XII alin. (1) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 30/2020 pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru stabilirea unor măsuri în domeniul protecției sociale în contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2, cu modificările și completările aduse prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 32/2020 pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 30/2020 pentru modificarea și completarea unor acte normative, precum și pentru stabilirea unor măsuri în domeniul protecției sociale în contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea coronavirusului SARS-CoV-2 și pentru stabilirea unor măsuri suplimentare de protecție socială a fost publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1073 din data de 13 octombrie 2020, intrând în vigoare la aceeași dată.

Prin Ordin a fost modificată Anexa nr. 1 la Ordinul ministrului muncii și protecției sociale nr. 741/2020 care conține modelele documentelor necesare pentru obținerea indemnizațiilor de care beneficiază salariații pentru perioada suspendării temporare a contractului individual de muncă, din inițiativa angajatorului, potrivit art. 52 alin. (1) lit. c) Codul muncii (activitatea angajatorului fiind redusă/ întreruptă temporar ca urmare a efectelor produse de coronavirusul SARS-CoV-2). Modificările au în vedere alinierea cu prevederile legislative recente.

Hotărârea Guvernului nr. 967/2020 privind prelungirea stării de alertă pe teritoriul României începând cu data de 14 noiembrie 2020, precum și stabilirea măsurilor care se aplică pe durata acesteia pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1078 din data de 14 noiembrie 2020, intrând în vigoare la aceeași dată.

Prin Hotărâre a fost prelungită starea de alertă pe teritoriul României începând cu data de 14 noiembrie 2020 cu alte 30 de zile.

Prin Hotărâre este menținută obligativitatea purtării măștii de protecție în spațiile publice (închise sau deschise, astfel cum Legea nr. 55/2020 a fost modificată prin O.U.G. nr. 192/2020), spațiile comerciale, mijloacele de transport în comun și la locul de muncă.

De asemenea, pentru toate instituțiile și operatorii economici publici sau privați, s-a instituit obligația de a dispune organizarea muncii la domiciliu sau în regim de telemuncă, acolo unde specificul activității permite, în condițiile art. 108-110 din Codul muncii, precum și ale celor stabilite prin Legea nr. 81/2018 privind reglementarea activității de telemuncă.

În situația în care nu se poate desfășura activitatea de către salariat în regim de telemuncă sau muncă la domiciliu și în vederea evitării aglomerării transportului public, angajatorii din sistemul privat, autoritățile și instituțiile publice centrale și locale, indiferent de modul de finanțare și subordonare, precum și regiile autonome, societățile naționale, companiile naționale și societățile la care capitalul social este deținut integral sau majoritar de stat ori de o unitate administrativ-teritorială, având un număr mai mare de 50 de salariați, au obligația organizării programului de lucru astfel încât personalul să fie împărțit în grupe care să înceapă, respectiv să termine activitatea la o diferență de cel puțin o oră.

Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 198/2020 pentru completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 147/2020 privind acordarea unor zile libere pentru părinți în vederea supravegherii copiilor, în situația limitării sau suspendării activităților didactice care presupun prezența efectivă a copiilor în unitățile de învățământ și în unitățile de educație timpurie antepreșcolară, ca urmare a răspândirii coronavirusului SARS-CoV-2 a fost publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1108 din data de 19 noiembrie 2020, intrând în vigoare la aceeași dată.

Potrivit Ordonanței, în perioada noiembrie 2020-31 decembrie 2020, prevederile O.U.G. nr. 147/2020 se aplică și în situația în care, prin ordinul ministrului educației și cercetării se dispune suspendarea activităților care impun prezența fizică a antepreșcolarilor, preșcolarilor și elevilor în unitățile de învățământ și continuarea activităților didactice în sistem on-line.

În această situație, zilele libere se vor acorda pe perioada stabilită în ordinul ministrului educației și cercetării.